

Izdavači

Udruženje za modernu historiju/Udruga za modernu povijest, Sarajevo
Srednja Europa d.o.o., Zagreb

© Autori, Srednja Europa i Udruženje za modernu historiju

Urednici

prof. dr. Hannes Grandits
dr. sc. Vladimir Ivanović
dr. sc. Branimir Janković

Recenzenti

dr. sc. Vedran Duančić
dr. sc. Vera Katz

Fotografija na naslovnoj stranici je iz privatnog foto-arhiva gospodina Marijana Malogorskoga. Zahvaljujemo na ustupanju fotografije, pri čemu je pomoć pružio gospodin Marijo Zrna.

ISBN 978-9926-8306-4-9 (Udruženje za modernu historiju)

ISBN 978-953-7963-98-9 (Srednja Europa)

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Nacionalna i univerzitetska biblioteka

Bosne i Hercegovine, Sarajevo

94(497.1)(082)

REPREZENTACIJE socijalističke Jugoslavije : preispitivanja i prespektive /
uredili Hannes Grandits, Vladimir Ivanović, Branimir Janković. - Sarajevo :

Udruženje za modernu historiju ; Zagreb : Srednja Europa, 2019. - 209 str. ; 25 cm

Bibliografija uz svaki rad ; bibliografske i druge bilješke uz tekst.

ISBN 978-9926-8306-4-9 (Udruženje za modernu historiju)

COBISS.BH-ID 27401990

Objavlivanje knjige finansijski je pomogla Fondacija za izdavaštvo / Fondacija za
nakladništvo, Sarajevo

Knjiga je tiskana u štampariji / tiskari Fojnica u aprilu/travnju 2019. godine.

Reprezentacije socijalističke Jugoslavije: preispitivanja i perspektive

Uredili

Hannes Grandits
Vladimir Ivanović
Branimir Janković

UMHIS

srednja europa

Sarajevo – Zagreb 2019.

Sadržaj

Reprezentacije socijalističke Jugoslavije: preispitivanja i perspektive (Hannes Grandits - Vladimir Ivanović - Branimir Janković)	7
---	---

MODERNIZACIJSKA PARADIGMA POD ZNAKOM PITANJA

Hannes Grandits / Holm Sundhaussen Jugoslavija šezdesetih godina: protiv teleološkog pristupa u istraživanju	23
Igor Duda Društveno i svakodnevno u istraživanju povijesti socijalističke Jugoslavije: mapiranje područja i tema.....	21
Jure Ramšak Istoriziranje leve alternative samoupravnom socijalizmu u jugoslovenskom centru i periferiji.....	23
Aida Ličina Ramić Socijalistički grad – historiografska literatura o gradovima SFRJ na primjeru Beograda, Sarajeva i Zagreba	35
Darko Stojanov Zemlja progresa ili zemlja krize: socijalistička Jugoslavija u makedonskim udžbenicima istorije.....	73

DINAMIKE OTVORENOSTI I ZATVORENOSTI JUGOSLAVENSKOG SOCIJALIZMA

Nemanja Radonjić (Post) jugoslovenska historiografija i "Treći svet" sa posebnim osvrtnom na područje Afrike	83
Borut Klabjan U granicama jugoslovenskog sećanja. Politika sećanja na Drugi svetski rat između Slovenije i Italije	107
Katharina Tyran (Ne)prisutnost Jugoslavije: pogled na divergirajuće konceptije kod gradišćanskih Hrvata i koruških Slovenaca	117

(POST)JUGOSLOVENSKA ISTORIOGRAFIJA I “TREĆI SVET” SA POSEBNIM OSVRTOM NA PODRUČJE AFRIKE

U radu se ispituje istoriografija nastala na jugoslovenskom prostoru koja se bavi “Trećim svetom”, odnosno odnosima Jugoslavije i „Trećeg sveta“, a posebno Jugoslavije i Afrike. Kroz kritičko ispitivanje glavnih tokova, trendova i vododelnica istoriografije, zatim obrazovanja i delovanja istoričara, odnosa politike i istorije, drugih nauka i istorije, obrađuje se kompleksna tematika proučavanja „Trećeg sveta“ koja se u Jugoslaviji pojavljuje: samostalno, kroz monografije i naučne članke; u vidu poglavlja ili podpoglavlja u sintezama istorije Jugoslavije; u vidu odeljaka u biografijama Josipa Broza Tita; u vidu studija, istoriografskih ili politikoloških, nesvrstanosti. Dometi domaće istoriografije se, gde je to odgovarajuće, porede sa dometima inostrane istoriografije, te se porede trendovi, metodologija, upotreba izvora, izbor tema.

Ključne reči: istoriografija, “Treći svet”, Globalni Jug, Jugoslavija, socijalizam, nesvrstanost, antikolonijalizam, Afrika

Šta je Jugoslaviji “Treći svet”?

Govoriti o “Trećem svetu” i Jugoslaviji znači upustiti se u jednu kompleksnu istoriju ideja. I u samoj Jugoslaviji, a i danas u postjugoslovenskoj istoriografiji, ovaj termin različito se tumači u odnosu na ono što je u listu *L'Observateur* istoričar i antropolog Alfred Savi (Alfred Sauvy) 1952. definisao kao “tripartitnu podelu sveta” (Prashad 2007:6). U jugoslovenskoj nauci i javnom diskursu uopšte, u periodu 1945-1991, termin “Treći svet” korišćen je uz stalne ograde navodnika, ili kao “takozvani treći svet”, uz preferiranje korišćenja termina: nerazvijene zemlje, nedovoljno razvijene zemlje, nesvrstane zemlje, zemlje u razvoju, ZUR (Stanovnik 1965; Blagojević 1968; Arhiv Jugoslavije (AJ),130,611,12.6.1970; AJ,507/IX,S/a-260,1972; AJ, 507/IX, S/a-270, 9.1.1975; Tadić, 1976). Termin “Treći svet” viđen je kao negativan i kao preuzet iz “buržoaske geografije” i “kolonijalne istoriografije” i često kritikovan u jugoslovenskoj nauci (Pečar 1977; Iveković 1990). Pored ostalih javnih radnika koji su “zadirali” u posao istoriografije, profesionalni